

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра французької філології

Силабус навчальної дисципліни

Теоретична фонетика

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма
«Французька мова і література, англійська мова»

Спеціальність
035 Філологія

Спеціалізація
035.055 Романські мови та літератури (переклад включно),
перша – французька

Галузь знань
03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "29" серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теоретична фонетика
Викладач (-і)	Бігун Ольга Альбертівна Воронько Галина Михайлівна
Контактний телефон викладача	0978047009 0507844131
E-mail викладача	olha.bihun@pnu.edu.ua halyna.voronko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	відповідно до розкладу викладача
2. Анотація навчальної дисципліни	
<p>Курс теоретичної фонетики є логічним продовженням курсу практичної фонетики. Цей курс читається на третьому році навчання і призначений для студентів спеціальності 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно).</p> <p>Даний курс спрямований на поглиблення і систематизацію знань студентів з фонетичних особливостей французької мови та формування системних знань в галузі теорії фонології та сучасних концепцій теорії фонемі як такої. Особлива увага приділяється вивченню артикуляційної бази французької мови та особливостям фонетики в територіальних варіантах, перш за все національних.</p> <p>Основними організаційними формами навчання є лекційні заняття та практичні заняття. Лекції покликані підвищити інтерес студентів до глибшого самостійного вивчення питань курсу. практичні заняття закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання з курсу, сформулюють у студентів систему поглядів про основні фонетичні явища у французькій мові зокрема. Курс вивчається у 1-му семестрі і завершується теоретичним модулем (залік). Лекційна тематика базується на вивченні основних фонетичних теорій, явищ та понять і має науково-пізнавальну спрямованість. На практичних заняттях розглядаються найбільш проблемні питання курсу як у вигляді дискусій, так і у формі доповідей і презентацій студентів. Курс викладається французькою мовою.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою курсу є поглиблення і систематизація знань студентів з фонетичних особливостей французької мови та формування системних знань в галузі теорії фонології та сучасних концепцій теорії фонемі як такої. Особлива увага приділяється вивченню артикуляційної бази французької мови та особливостям фонетики в територіальних варіантах, перш за все національних.</p> <p>У зв'язку з цим курс передбачає такі цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • закріпити і розширити знання студентів з фонетики, здобуті при вивченні курсу "Вступ до загального мовознавства"; • систематизувати елементи фонетичної теорії, засвоєні студентами при вивченні нормативного курсу з практичної фонетики; • поглибити знання всіх компонентів фонетичної будови сучасної французької мови в їх системі і в зіставленні з фонетичною будовою рідної мови; • ознайомити студентів (в загальних рисах) з сучасними методами фонетичного дослідження та основними фонетичними поняттями. 	
4. Програмні компетентності	
<p>ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями з іноземної мови, мовознавства, літературознавства, перекладу.</p> <p>ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності.</p> <p>ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у вивченні іноземних мов.</p> <p>ФК.3. Здатність використовувати в професійній діяльності концептуальні наукові та практичні знання традиційних і новітніх теорій, принципів, напрямків, методів і технологій</p>	

в галузях педагогіки, психології та методики навчання іноземних мов.
ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту Французькою мовою.
ФК 11. Уміти застосовувати інформаційно-комунікаційні технології навчання французької мови та літератури у професійній діяльності.

5. Програмні результати навчання

РН 3. Організувати процес свого подальшого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20 год.
практичні	10 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/вибірковий
5-й	035 Філологія	III-й	обов'язковий

Тематика навчальної дисципліни

№	Тема	Кількість годин		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота
1.	Фонетика як лінгвістична дисципліна. Місце фонетики як підрозділу мовознавства. Її зв'язок з іншими науками.	4		10
2.	Звукова будова мови. Лінгвістичний, акустичний та анатомофізіологічний аспекти аналізу звуків.	2		5
3.	Будова мовного апарату. Активні та пасивні органи мови.	2		5
4.	Теорія фонем. Фонема та звук. Варіанти фонем.	2		5
5.	Фонетизм французької мови. Вокалізм: його основні риси.		2	5
6.	Чергування фонем. Фонетичні (позиційні) чергування. Чергування голосних в залежності від стилю мови. Випадне [ə].	2		5
7.	Консонатизм та його основні риси.		2	
8.	Артикуляторна класифікація голосних та приголосних французької мови. Відмінні риси французьких голосних та приголосних.	2		5

9.	Склад та фонетичний складоподіл. Теорія мускульного напруження. Сегментація мовного потоку. Синтагма як значеннева група. Фраза як значеннева єдність.	2			
11.	Принципи членування мовного потоку. Теорії складоподілу.		2	5	
12.	Просодія та інтонація. Функції наголосу. Типи наголосу у французькій мові. Функції та компоненти інтонації.	2		5	
13.	Зв'язування. Правила обов'язкового, факультативного та забороненого вживання зв'язування. Типи зв'язування. Функції зв'язування. Мелодія. Інтонаційна теорія П. Делатра. Інтонація і тип речення.		2		
14.	Стилістичний аспект французької мови. Стилі мовлення.	2		5	
15.	Мовний ритм. Ритмічна група. Типи ритмічних груп. Ритмомелодика. Мелодика розповідного, питального та спонукального речення.		2	5	
ЗАГАЛОМ:		20	10	60	

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання Навчальної	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс,
--	--

дисципліни	становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу. В межах курсу передбачені консультації викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних та самостійних завдань).
Вимоги до письмових робіт	Програмою курсу передбачена письмова контрольна робота як контроль самостійної роботи студента із максимальною оцінкою 20 балів. Письмове тестування проводиться на платформі d-learn, яке охоплює від 20 до 50 завдань.
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність 5 занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 50 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 10.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік у формі підсумкової контрольної роботи: тестові завдання, які охоплюють матеріал курсу. Максимальна кількість балів за залік – 30 балів. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом перескладання заліку за відомістю №2.

8. Політика навчальної дисципліни

Курс викладається французькою мовою.

Максимальна сума балів, яка присвоюється студентові/студентці за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань (50 балів), підсумкового тестування (30 балів) і контролю самостійної роботи (20 балів).

Студенти, котрі навчаються за **індивідуальним графіком**, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим складанням тем і підсумкового тесту в системі дистанційного навчання d-learn, погоджених з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-induvid.-grafik.pdf>

Порядок перезарахування результатів **неформальної освіти** в межах курсу (наприклад, результати проходження відповідних курсів на платформах Coursera, Udemy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти іспит за відомістю

№ 2. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні індивідуальних письмових робіт.

Дотримання **академічної доброчесності** засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за покликанням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» [«Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»](#).

Ознайомитися із положенням можна за покликанням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні>

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <http://www.d-learn.pro>.

9. Рекомендована література

1. Андрієвська Е.М., Дем'яненко М.Я. Сучасна французька вимова. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2004. 225 с.
2. Бігун О., Воронько Г., Фенюк Л. Фонетичні навички сучасної французької мови як складова комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти. *Філологічні трактати*. 2022. Т. 14, №2. С.7-15. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/90282/1/Bigun_Ftrk_2_2022.pdf
3. Воронько Г.М. Фонетичні особливості сучасної французької мови. Сучасні дослідження з лінгвістики, літературознавства і міжкультурної комунікації (ELLIC 2022) : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції, Івано-Франківськ, 04-06 жовтня 2022 р. /відп. за випуск О. А. Бігун; Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Електронне видання. Івано-Франківськ, 2022. С. 281-283.
4. Воронько Г.М. Соціолінгвістичний підхід у дослідженнях фонологічної системи сучасної французької мови. *Débats scientifiques et orientations prospectives du développement scientifique: collection de papiers scientifiques «ΛΟΓΟΣ» avec des matériaux de la IV conférence scientifique et pratique internationale*, Paris, 11 novembre 2022. Paris-Vinnysia: La Fedeltà & Plateforme scientifique européenne, 2022. P. 108-109.
5. Воронько Г.М. Інноваційні підходи у формуванні фонетичних навичок сучасної французької мови. *Science of XXI century: development, main theories and achievements: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the III. International Scientific and Theoretical Conference*, December 2, 2022 Helsinki, Republic of Finland: European Scientific Platform. P. 84-85.
6. Дем'яненко М.Я. Вступний курс фонетики французької мови. Київ: Вища школа, 1971. 143 с.
7. Abdessemed, Nadjiba, & Samir Abdelhanmid, 2015 : "Conception d'un didacticiel pour la phonétique progressive du FLE dans l'enseignement universitaire algérien", *Synergies Algérie* 22, 207-216 [disponible en file:///C:/Users/rana%20kandeel/Desktop/modifications/abdessemed_abdelhanmid.pdf].
8. Abry, Dominique, 2008 : "Phonétique française et pédagogie de la prononciation" [<http://www.ac-grenoble.fr/casnav/accueil/enseigner-FLE-FLS/index.php?post/2012/07/11/Phon%C3%A9tique-fran%C3%A7aise-et-p%C3%A9dagogie-de-la-prononciation#Ancre0>, date de récupération : 1er février 2017].
9. Bourciez E. Et J. *Phonétique française // Etude historique*. Paris, 1967. P. 164.
10. Galisson, Robert, & Daniel Coste, 1976 : *Dictionnaire de didactique des langues*, Paris: Hachette.
11. Léon P. et M. *Introduction à la phonétique corrective*. Paris: Hachette et Larousse, 1987. 98 p. (електронний варіант)
12. Lerond A. *Dictionnaire de la prononciation*. Paris: Larousse, 1980. 589 p. (електронний варіант)
13. Yousif, Deya-Eldin, 1999: *Réalisation des voyelles du français standard par des arabophones du Qatar : étude phonétique contrastive*. Thèse de doctorat en Phonétique,

sous la direction de René Gsell. Université de Paris III.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.unil.ch/ling/page12580.html>
2. <http://www.linguistes.com/phonetique/phon.html>
3. <http://post.queensu.ca/~lessardg/Cours/215/chap2.html>
4. <http://french.chass.utoronto.ca/linguistique/prosodie/pmartin/index.html>
5. <http://www.accents-de-france.fr.st/>
6. <http://valibel.fltr.ucl.ac.be/linghist/exercicesph.html>

Викладач _____ **Галина Воронько**

